

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIV.
Štev. 173

TELEFON UREDNISTVA: 25-67
POSLOVALNICA: 25-67 in 23-67
CELJE: Prešernova 3. tel. 280
LJUBLJANA: 46-91

Maribor, petek 2. avgusta 1940

NAROČNINA NA MESEC
Prejeman v uravi ali po pošti 14 din.
Dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din.
POSTNI ČEKOVNI RACUN: 11.409

Cena
din 1.—

Premikanje Nemcev proti Kanalu

Od sinoči so v gibanju nemške bojne sile v Franciji, iz česar bi se moglo sklepati, da se pripravlja generalni napad na Veliko Britanijo, ki ga tudi London pričakuje

GRENOBLE, 2. avgusta. Central News. Danes ponoči so se začele nemške čete v velikem obsegu pomikati od španske meje proti severu Francije in proti Belgiji. V glavnem je bila smer nočnih premikanj usmerjena proti kanalskim pristaniščem, ki leže nasproti angleški obali. Nemci so popolnoma ustavili ves telefonski in telegrafski promet ter železniške zveze med zasedeno in nezasedeno Francijo, verjetno zaradi zakrivanja pomena teh premikanj.

LONDON, 2. avgusta. Ass. Press. V Londonu vlada trdno prepričanje, da je treba v najkrajšem času pričakovati pričetek generalnega napada na Anglijo. O tem pišejo tudi vsi angleški listi. Izdani so bili že razni ukrepi za primer napada.

LONDON, 2. avgusta. Reuter. Področja ob južni in jugovzhodni obali Anglije so bila včeraj proglašena za evakuacijsko področje. Ker javnih obvestil o tem ni, se obveščajo ljudje, ki morajo kraje zapustiti, osebno.

„Onesposobljena angleška mornarica“

BERLIN, 2. avgusta. DNB. Nemški pomorski strokovnjak, kontreadmiral Gadow, je objavil v »Deutsche Allgemeine Zeitung« uvodnik »Onesposobljena angleška mornarica«. V članku pravi, da je bila angleška mornarica v takšnem stanju, kakršnega so pesimisti že naprej napovedovali. Vodilna misel angleške pomorske politike je bila doslej, biti vedno močnejši od dveh nasprotnikov skupaj.

To se jim je posrečilo s spretno politiko ter zvezami in uslužnostjo USA. V pogledu podmornic so si pa Angleži pokvarili račune. Tudi če bi imeli Angleži v podmornicah premoč, bi jim to nič ne pomagalo, kajti na boljsem je v podmorniški vojni tisti, ki operira iz varnih zavetij in ni pri tem navezan na dovoz hrane in materiala po morju, kakor Velika Britanija. Drugi angleški princip je bil, biti močnejši na vhodih v Kanal od nasprotnega ladjevja. Toda kaj premore še močnejša vojna mornarica na tem mestu, če napadajo podmornice angleške konvoje od Južne Afrike do Anglije po vsem Atlantiku, če razdirajo hitri motorni čolni konvoje v Kanalu samem in prodirajo globoko v zalive južne obale Anglije. Bombniki iz zraka pa uničujejo ne le konvoje, nego tudi pristanišča, kamor so ladje namenjene. Tretji angleški princip je bil,

biti v Sredozemlju v premoči. Danes je Malta neuporabna. Druge angleške zaščitne točke so bombardirane vsak dan, zmagala je letalska sila nad pomorskimi. Britanski general Rovaine-Robinson se je trudil, prikazati, kako je nemogoče držati Gibraltar, Malto, Aleksandrijo, Haifo in Ciper ter predlagal premestitev sredozemskega ladjevja v Singapur. Tako bi bila vsaj Avstralija zaščitena pred napadom Japoncev. Od 15 večjih ladij je Anglija izgubila že dve, tretja je bila poškodovana pred dnevi. Velikani »Hood« in »Resolution« ter še šest ostalih ladij je težko poškodovanih. Za težke spopade ostale ladje niso primerne. To ladjeve sicer še vedno stoji med Evropo in prekomorskimi posešvi, toda ne bo dolgo, iz Kanade in Avstralije ni mogoče vladati Atlantiku.

Prvi nemški letaki nad Anglijo

NEMŠKO URADNO POROČILO

BERLIN, 2. avgusta. DNB. Vrhovno nemško poveljstvo je izdalo včeraj sledeče uradno poročilo: Zaradi slabega vremena je bila letalska aktivnost tudi dne 31. julija manjša. Ob priliki izvidniških poletov nad Rokavskim prelivom in zahodno od otočja Scilly so naša letala metala bombe na posamezne oborožene trgovske ladje. Manjši nočni napadi so bili usmerjeni proti ladjam in pristaniškim napravam na jugu Anglije, kakor tudi sovražnim žarometom. Opazili smo eksplozije in požare. Zvečer so se razvili v bližini Dovera letalski spopadi. Našim letalom so se posrečilo brez lastnih izgub zbiti 5 sovražnih letal in 2 zaporna balona. Pri angleških poletih nad norveškim, danskim in holandskim ozemljem so bili uničeni trije nadaljnji sovražni avioni. Tekom noči vržene sovražne bombe so povzročile na ozemlju severne in zahodne Nemčije samo majhno škodo. Neko nad oblaki leteče sovražno letalo je vrгло več bomb v sredino Hannovera. Pri tem je bilo več hiš težko poškodovanih, nekaj ljudi pa ubitih in ranjenih. Skupno je izgubljen sovražnik včeraj 8 letal, mi pa pogrešamo 2.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO

RIM, 2. julija. Stefani. Italijansko vrhovno vojno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče uradno poročilo: Ugotovljeno je, da je bil ob priliki naših letalskih napadov na sovražno brodogradnjo v vzhodnem delu Sredozemskega morja dne 28. julija poto pljen neki angleški rušilec. Pri našem letalskem napadu na Malto je naša letalska skupina napadla sovražno letalsko skupino ter pri tem zbila dve sovražni letali, dočim smo mi izgubili eno. V vzhodni Afriki so izvršili uspešne letalske napade na Wajir, kjer smo v nizkem poletu obstrlevali sovražno avtomobilsko taborišče. Prav tako smo napadli letališče v Buni in uničili na tleh tri sovražna letala. Sovražnik je bombardiral Cassala, a je povzročil le manjšo škodo.

ANGLEŠKO VOJNO POROČILO

LONDON, 2. avgusta. Reuter. Letalsko ministrstvo je sinoči objavilo, da so letala RAF prejšnjo noč bombardirala sovražno ladjevje ob nemški in holandski obali. Zlasti so bili izvršeni letalski napadi na Hamburg, Emmerich in na Zuider-sko jezero. Dalje so bile uspešno napadene petrolejske rafinerije v Hannoverju. Vsa letala so se vrnila.

LONDON, 2. avgusta. Reuter. Pri včerajšnjem poskušnem napadu na naše ladje v Kanalu sta bili sestreljeni dve sovražni letali. Letalsko delovanje sovražnih letal drugod je bilo neznatno.

POTOPLJENI DVE PODMORNICI.

ALEKSANDRIJA, 2. avgusta. Reuter. — Letalsko poveljstvo srednjega vzhoda javlja, da so letala RAF včeraj z bombami potopila dve italijanski podmornici na Sredozemskem morju.

BOJI V AFRIKI

KAHIRA, 2. avg. Reuter. Po včerajšnjem spopadu južno od Moyala so Italijani umaknili znati del svojih čet. Letala RAF so uspešno bombardirala aerodrom Dimbello. V zadnjih dveh dneh je bilo že 10 angleških letalskih napadov na Kassaio in na Makako. Pri tem so bombe povzročile veliko razdejanje in pokolj med četami ter protiletalskimi edinicami. Italijanske izgube v Libiji znašajo na ujetih vojakih doslej 512 mož. Uničenih je bilo 72 kamionov in tankov.

POLOŽAJ GIBALTARJA

GIBALTAR, 2. avg. Reuter. Nasproti dosedanjim vestem iz nasprotnega vira, češ, da bi bil Gibraltar doslej zelo trpel

zaradi letalskih napadov, je treba pibiti, da je dosedanja škoda neznatna in da je Gibraltar pripravljen na obrambo.

LA LINEA, 2. avg. Havas. Evakuacija prebivalstva iz Gibraltara bo danes zaključena. Obrambna dela se nadaljujejo, storjeno je vse tudi za primer spuščanja s padalci. Vse hiše v okolici skladišča, kjer je eksplodirala municija, so izpraznili.

TANGER, 2. avg. Stefani. Mnoge ednice angleške vojne mornarice so nenedoma zapustile Gibraltar in krénile na zahod. Eskadra, ki je izplula, obstaja iz treh oklepnihi križark, sedem protitorpedov, pet podmornic, dveh nosilcev letal in treh pomožnih ladij. Najbrž so ladje izplule, ker se boje posledic vedno huj-

Odmev bombardiranja Hannovera

BERLIN, 2. avgusta. DNB. Ves nemški tisk se z ogorčenjem zgraža zaradi angleškega bombardiranja Hannovera. »Kaj Anglija meni, da bo lahko zaokrenila tok usode, če bo ubijala ženske in deco?« se sprašujejo listi. »Nemška letala napadajo v Angliji izključno pristaniške naprave, vojaška skladišča in ladje.« »Völkischer Beobachter« pravi, da so takšni napadi

šega bombardiranja. Večje število letal je tudi včeraj krožilo nad Gibraltarjem in metalo bombe, kljub močnemu artilerijskemu obstreljevanju.

NEMŠKI LETAKI NA ANGLIJO

LONDON, 2. avgusta. Reuter. Letalsko ministrstvo davi objavlja, da so nemška letala prvič metala nad Anglijo letake. Nastavljeni so bili z napisom: »Poziv na razum!« ter so vsebovali izvlečke iz zadnjega Hitlerjevega govora, kakor da bi ga angleška publika že ne poznala. Letake so metali zlasti nad jugovzhodno in jugozapadno Anglijo. V ostalem je neko sovražno letalo metalo bombe na škotskem obalnem področju. Škoda je neznatna. Nekaj bomb je bilo vrženih v vzhodni Angliji in v Walesu. Tudi tu je škoda neznatna. Letali so bili vrženi komaj nekaj ur za tem, ko je nemški radio objavil, da Nemčija ne bo čakala niti minute dalje z napadom, kakor je določeno.

znak panike, strahu in pojemanja samozavesti pri nasprotniku. Sodba zaradi nedolžnih žrtv angleških nočnih napadov na nemška mesta in vasi bo prišla. Postopek angleških letalcev naj pomeni maščevanje na predujem. Za ta predujem bodo morali plačati Angleži neverjetne obresti.

Romunsko-bolgarska pogajanja

SOFIJA, 2. avgusta. DNB. Danes se bo sta sestala bolgarski zunanji minister Popov in romunski poslanik Filoti ter se posvetovala glede bližnjih pogajanj v vprašanju Dohrudže. Bolgarska delegacija za manjšinsko konferenco, ki bo že v začetku prihodnjega tedna v Bukarešti, je sestavljena. Vodil jo bo finančni minister

Bosilov.

LONDON, 2. avgusta. Reuter. Budimpeštanski radio je javil iz Bukarešte, da bodo odnosi med Romunijo in Bolgarijo urejeni na posebni konferenci že drugi teden. Pri tem bodo obrazloženi vsi podrobni deli teritorijev, ki jih je Romunija pripravljena odstopiti.

Položaj emigrantov v Angliji

LONDON, 2. avgusta. Reuter. Na včerajšnji seji parlamenta je minister za delo Bevin najavil ustanovitev mednarodne delavske organizacije v Angliji, kateri pripadajo vsi tujci, ki so prijateljsko razpoloženi napram Angliji. Na ta način bodo pritegnjeni k obrambi Anglije mnogi

intelektualci, znanstveniki, novinarji, zdravniki, pa tudi ročni delavci. Minister za deželno varnost pa je objavil, da bo v kratkem iz koncentracijskih taborišč spuščen zopet na svobodo več tisoč Avstrijcev in Nemcev, katerih simpatije do Anglije so nedvomne. Interesantno je, da

sta med interniranci tudi Toscanini in Einstein. Minister Anderson je obžaloval, da je strogost odredb, ki so bile izdane v obrambo države, prizadele tudi take može.

RUSKO DELO V KARPATIH

MOSKVA, 2. avgusta. Tass. V karpatskih krajih s centrom Drohobičem so doslej vladale skrajno zaostale prometne razmere. Sovjetske oblasti so sedaj v teh predelih zgradile nove telefonske in brezovne linije ter uvedle poštni, avtobusni in letalski promet.

JAPONSKA GONJA PROTI ANGLEŽEM

MOSKVA, 2. avgusta. Tass. Japonska vlada je izdala ostre ukrepe proti angleškim državljanom, ki jih je obtožila špijonaže. Zapretila je s preganjanji tudi vsem Japoncem, ki bi bili anglofilni.

IMENOVANJE LANRESA

BERN, 2. avgusta. DNB. Kakor javljajo iz Vichyja, je za novega poveljnika francoskega ladjevja v zahodni Afriki imeno-

Zunanja politika Sovjetske zveze

Obširen ekspozit zunanjega komisarja Molotova na sedmem zasedanju vrhovnega sovjeta — Odnosaji SSSR do Nemčije, Italije, Anglije, Japonske, Amerike in ostalih držav — Prijateljstvo z Jugoslavijo

MOSKVA, 2. avgusta. RP. Na včerajšnjem sedmem zasedanju zveznega sveta SSSR v Moskvi je bil objavljen sledeči dnevni red zasedanja: poročilo o zunanji politiki, ustanovitve moldavske republike, priključitev baltskih republik in potrditev zakonov, ki so bili izdani po 6. zasedanju. Moldavska republika ne bo obsegala vse Besarabije in Bukovine, ampak bodo okrožja Bukovine ter Kotlina, Ismaila in Akermana priključena ukrajinski republiki.

K prvi točki je podal zunanji komisar Molotov obširno poročilo, iz katerega posnemamo: Vojni dogodki so se razvijali od letošnje pomladi zelo naglo, največji dogodek pa je bil poraz in zlom Francije. Francija je s kapitulacijo dobila sicer premirje, ne pa še miru, saj mirovni pogoji sploh še niso znani. Od vseh zaveznikov stoji nasproti Nemčiji sedaj samo še Anglija, ki hoče, naslonjena na Zedinjene države, vojno nadaljevati. — Vzroki poraza Francije niso samo vojaškega, ampak tudi splošnega značaja, v katerem je igralo veliko vlogo dejstvo, da francoska vlada ni bila vraščena z narodom.

Nemčija je dosegla velike vojaške uspehe, ni pa še dosegla svojega glavnega cilja, da bi lahko končala vojno tako, kakor si želi. Hitlerjev apel na mir je Anglija odklonila. Boj Anglije proti Nem-

čiji bo po izgubi zaveznikov in vstopu Italije v vojno težji, kakor je bil prej. Kdaj bo konec vojne in kakšen bo, še ni mogoče vedeti. Verjetno je, da stoji svet pred skrajno ogorčenimi spopadi med Italijo in Nemčijo ter Anglijo, za katero stoji Amerika.

Vsi ti dogodki niso vplivali na spremembo sovjetske zunanje politike, ki hoče ostati še dalje nevtralna in miroljubna. Odnosaji z Nemčijo ustrezajo slej ko prej sklenjenemu dogovoru. Sovjetska zveza se je držala dosledno pogodbe in s tem onemogočila vsako možnost nesoglasij. V zadnjem času je tuji tisk sicer skušal kaliti sovjetsko-nemške odnose, a se mu to ni posrečilo. Tudi odnosaji do Italije so se v zadnjem času izboljšali in obstaja možnost zunanjepolitičnega sporazuma med obema silama. Sovjetsko-angleški odnosaji se niso spremenili. Težko je tudi po raznih dogodkih pričakovati izboljšanja, čeprav dokazuje imenovanje Crippsa za veleposlanika v Moskvi željo Anglije za zblizanje.

Govoreč o odnosajih do Balkana in sovjetskih interesih na tem ozemlju, je Molotov omenil tudi ureditev odnosajev z Jugoslavijo. Tu je dejal: Kar tiče balkanskih držav, moram najprej omeniti vesel in važen pojav, ki ga predstavlja obnovitev trgovskih in diplomatskih odnosajev z Jugoslavijo. Upravičeno lahko

upamo, da bomo upostavili s to vodilno balkanska državo tesne prijateljske vezi. — Govoreč o Finski je Molotov dejal, da je razvoj medsebojnih odnosajev odvisen v prvi vrsti od finske vlade same. S Švedsko vežejo SSSR skupni interesi, položaj Norveške pa še ni jasen.

Nato je prešel Molotov na Japonsko in dejal, da sestava nove vlade v Tokiu ne nudi še nobene jasnosti glede japonskih ciljev in odnosajev do SSSR. Japonska izkorišča sedanje zapletljive v Evropi za svoje ekspanzivne cilje proti jugu. Nameni nasproti SSSR še niso razjasnjeni. Nato je omenil Zedinjene države Severne Amerike in dejal, da odnosaji SSSR z njimi niso najboljši, kar je pokazalo znova tudi stališče, ki ga je Washington zavzel do vključitve baltskih držav v zvezo sovjetskih socialističnih republik. ZD zasledujejo v zvezi z evropsko vojno imperialistične cilje in mora biti SSSR stalno na straži.

Ob zaključku svojega govora je Molotov dejal, da mora biti SSSR stalno čujelna. Biti bo morala po Staljinovi odredbi v mobilizacijskem stanju, morala bo podvojiti svoje napore za notranjo utrditev, za vsestransko oborožitev in pripravljenost na vsak eventualni napad od zunaj, pa naj bi prišel od katerega koli sovražnika.

PROGRAM ZA DANES

MOSKVA, 2. avg. DNB. Prihodnja seja vrhovnega sveta bo danes ob 18. po moskovskem času. Kot druga točka bo na dnevnem redu razstava o priključitvi Besarabije Moldavski republiki, in proglasitvi dežele za zvezno republiko SSSR Severna Bukovina bo priključena sovjetski republiki Ukrajini.

ODMEV V ITALIJI

RIM, 2. avg. Stefani. »Popolo di Roma« piše o govoru Molotova in podčrtava posebno oni del, v katerem pravi, da je Molotov naglasil, kako je prišlo do poraza Francije ne le zaradi slabega vojnega vodstva in pripravljenosti države, nego tudi zaradi lahkovernosti, kako so francoski vodilni krogi presojali postopanje sovjetske Rusije. Ni se moglo elegantneje izraziti kakor v tem, da bi Francija zmagala le v kontinentalni zvezi. Previdnejši je bil Molotov, ko je govoril o Angliji. Potrdil je krepke osnove nemško-ruskega sporazuma, kakor tudi njih velik pomen za razvoj sedanjega položaja. Molotov je poudaril, da so zadnji angleški poskusi, zanesti med Nemčijo in sovjetsko Rusijo nezaupanje, obsojeni na absoluten neuspeh.

ODMEV V AMERIKI

WASHINGTON, 2. avg. Reuter. V washingtonskih krogih menijo, da besede Molotova v USA niso izzvale iznenadenj. Pravijo, da govor sovjetskega komisarja za zunanje zadeve ni bil tak, da bi do prinesel k uspehu pogajanj, ki so se zadnje čase vodila v Washingtonu.

Nebeški ideali Japonev

TOKIO, 2. avgusta. DNB. Zunanji minister Mačuo ka je včeraj izjavil: »Naloga Japonske je, da pokaže svetu svojo cesarsko pot. S stališča mednarodnih odnosajev mislim, da bodo tu vsi narodi in vsa plemena lahko zavzeli tisti položaj, ki jim pritiče. Zaradi tega je cilj naše zunanje politike, da uresničimo v skladu z gospodarskim duhom Kodoa veliko azijsko skupnost blagostanja. V tej skupnosti bodo Japonska, Mandžurija in Kitajska predstavljale eno enoto. Na ta način bomo tvorno demonstrirali duha Kodoa in utrlj pot do resničnega svetovnega miru. V sodelovanju s tistimi silami, ki žele z nami iskreno sodelovati, bomo pričeli uresničevati nebeške ideale Japonske.

TOKIO, 2. avg. Reuter. Japonski zunanji minister Mičuo ka je imel včeraj važen ekspozit o japonski zunanji politiki. Najbližji cilj Japonske je, ustanoviti vzhodno-azijski blok, kateremu bi pripadale Japonska, Kitajska in Mandžukuo ter francoska Indokina, holandske vzhod-

na Indija ter predeli južnega Pacifika. Japonska se ne bo vmešavala v evropske zadeve. V notranji politiki bo zasledovala obnovo vzgoje parlamenta zunanje trgovine in birokracije. Stojimo na predvečer zgodovinskega preokreta celega sveta, za katerega mora biti tudi Japonska pripravljena.

ŠANGHAJ, 2. avg. Stefani. Kitajski listi poročajo, da se zbira japonsko vojno brodovje blizu otoka Hainana v Tonkinskem zalivu. Večje število japonskih čet je izkrcanih na Formozi in na obali južne Kitajske. Admiral Osumi je dospel na Hainan, od koder bo vodil operacije v Indokini.

NEW YORK, 2. avgusta. Stefani. Po vesteh, ki prihajajo iz Japonske, se ta vedno bolj preobraža v totalitarnem smislu. Japonska bo vodila zunanjo politiko, katere cilj je, doseči prevlado na Tihem oceanu in v vzhodni Aziji. Indokina in Vzhodna Indija naj bi prišle pod njen neposreden vpliv.

Manju proti teritorialnim koncesijam

BUKAREŠTA, 2. avgusta. ZPV. Tu je bila važna konferenca med bivšim ministrskim predsednikom in voditeljem zaranistov Manijem ter sedanjim ministrskim predsednikom Gigitom. Gigitu je nato konferiral še z nekaterimi člani vlade. Kakor se zatrjuje, je Manju sporočil Gigitu, da je v Transilva-

niji organiziral akcijo, katere namen je preprečiti odstopanje katerega koli romunskega ozemlja Madžarski. Manju je pozval tudi sicer vse Romune, naj se upro teritorialnim koncesijam. V tej akciji sodeluje tudi Železna garda. Sprico takega položaja pričakujejo tu, da bo nastala nova kriza vlade.

Stimson o nevarnosti za Ameriko

LONDON, 2. julija. Ass. Press. V svojem govoru pred vojaškim odsekom senata je dejal ameriški vojni minister Stimson, da se direktnega napada Nemčije na Zedinjene države ni treba bati, vendar pa bi mogle nastati okoliščine, ki bi napad omogočale. Zaradi tega morajo biti Zedinjene države pripravljene, kajti s samo prostovoljsko vojsko napada

ne bi mogle odbiti. Nevarnost je za ZD sedaj sploh mnogo večja, kakor je bila l. 1917. Mi sami se ne vojskujemo, smo pa obkroženi s svetom, ki je v vojni. Neka močna vojna mornarica na Tihem oceanu zelo tesno sodeluje z osovinskimi velelji. Stimson je nato govoril tudi še o letalski nevarnosti.

KITAJSKA SKRB ZA VOJNI MATERIAL

MOSKVA, 2. avgusta. Tass. Iz Čungkinga poročajo, da je kitajska vlada na novo osnovala ministrstvo za preskrbo vojnega materiala, kot posledico odrezanja Kitajske od zunanjega sveta po zaprtju pot preko Birme in po poostitvi japonske blokade. Ministrstvo bo moralo najti pota in načine, kako iz inozemstva nabavljati vojni material. Omejena bo zelo potrošnja bencina. Promet bodo opravljale konjske in kamelske vprege. Odrejena je kar največja štednja.

AMERIŠKI ZDRAVNIKI ZA ANGLIJO

NEW YORK, 2. avgusta. »New York Daily News« prinaša poziv angleškega zdravniškega združenja, ki v soglasju z ameriškim ministrstvom za narodno zdravje vabi ameriške zdravnike, naj pridejo v Veliko Britanijo, kjer bodo v bolnišnicah zdravili civiliste.

RUSILCI V PANAMI

PANAMA, 2. avgusta. DNB. Štirje rusilci USA so dospel pred vhod v Panamski kanal. Nadzirali bodo vse ladje, ki prihajajo z Atlantika k prekopu.

Okupacija francoskih kolonij v Ameriki

LONDON, 2. avgusta. ZPV. Tu se zatrjuje, da bodo Zedinjene države Severne Amerike v imenu in s pooblastilom vseh ameriških republik na podlagi sklepov panameriške konference v Havani zasedle francoske kolonije v Karibskem morju in na obali. Okupacija se bo izvršila koncem tega meseca ob sodelovanju argentinskih, brazilskih in kubanskih vojnih ladij.

OBRAMBA AVSTRALIJE

CANBERRA, 2. avg. Reuter. Avstralija je raztegnila svoj obrambni sistem na Papuo in na Novo Gvinejo. Vse to področje z Avstralijo vred je razdeljeno v 8 vojaških okrožij.

ANGLIJA ZAHTEVA MADAGASKAR

VICHY, 2. avgusta. ZPV. Tu se govori, da je angleška vlada zahtevala od Patainove vlade, da ji prepusti v uporabo Madagaskar, na katerem bi uredila svoja pomorska oporišča. Francoska vlada še ni odgovorila, ni pa nobenega dvoma, da bo odgovor negativen.

MAGAS PRI HITLERJU

SOLNOGRAD, 2. avg. DNB. Hitler je sprejel v poslovljni avdienci odpoklicanega španskega poslanika, admirala de Magasa.

INSPEKCIJE V ANGLIJI

LONDON, 2. avgusta. Reuter. Vojvoda Kentski je včeraj inspiciral čete v vzhodni Angliji. Pri tej priliki je obiskal tudi francoske pilote. Kralj in kraljica pa sta nadzirala indijske čete ter obiskala eno največjih tovarn jekla.

ODVZEMI DRŽAVLJANSTVA V FRANCIJI

VICHY, 2. avgusta. Reuter. Nova uredba o odvzemu državljanstva je prizadela že mnoge vidne osebnosti. Tako sta prišla ob državljanstvo znana novinarka Tabouis in novinar Pertinax.

LANDEEN PROTI PODPIRANJU ANGLIJE

WASHINGTON, 2. avgusta. Reuter. Republikanski senator Landeen je predlagal, naj bi opozicijska republikanska stranka sprejela novo platformo, po kateri bi se naj takoj prekinilo s podpiranjem Anglije, ker da dosedanja podpora presega že vse meje.

SPREJEM ANGLESKIH OTROK V USA

WASHINGTON, 2. avgusta. Reuter. — Prezident Roosevelt je včeraj določil 125 tisoč dolarjev za sprejem britanskih otrok v Ameriki. Vojni minister Stimson je izjavil, da je bilo aretiranih doslej 81 tujih agentov v področju Panamskega prekopa, kjer tudi ne bodo zaposleni nobeni tuji državljani več.

„Alcantara“ v Rio de Janeiru

RIO DE JANEIRO, 2. avgusta. Reuter. Pomožna križarka »Alcantara« je o priliki zadnjega spopada zadobila tri zadetke, in sicer enega v dimnik, drugega v bok, tretjega pa v višino vodne črte. Poškodbe so lahkega značaja in bodo kmalu popravljene. Sovražna ladja je prvotno plula brez zastave. Zato jo je začela »Alcantara« zasledovati, nakar šele je dvignila sovražna ladja zastavo ter otvoril ogenj, katerega je »Alcantara« prav tako vrnila. Pri tem je bila sovražna ladja zadeta ter je nastala v notranjosti ladje silovita eksplozija. Zavila se je v dim in ubežala. Britanske vojne ladje so ji že trdo za petami.

RIO DE JANEIRO, 2. avg. DNB. V prištanišče je dospel angleška 22.209 tonska pomožna križarka »Alcantara«, ki je bila poškodovana v boju z neko nemško križarko. Ladja je nagnjena na stran in leži globoko v vodi, kljun broda gleda iz vode. Poleg dveh mrtvih in sedem težko ranjenih mornarjev je na ladji še več la-bila poškodovana v boju z neko nemško vilo admiraliteta. Ladjo bodo zdaj popravili.

ALZACIJA IN LORENA NEMŠKI

BERLIN, 2. avgusta. »Berliner Nacht-ausgabe« piše, da bosta Alzacija in Lorena popolnoma vrnjeni Nemčiji. ŽIDOVSKO RESTAVRACIJE NA SLOVAŠKEM ZAPRTE

BRATISLAVA, 2. avgusta. Reuter. Slovaški notranji minister je odredil zaprtje vseh židovskih restavracij.

MAORIJSKI PROSTOVOLJCI

AUCKLAND, 2. avg. Reuter. Doslej se je javilo v ojsko že 40% vseh Maorijcev. Prijave prostovoljcev se vedno bolj množijo.

MUSSOLINI V LETALSKI TOVARNI.

NEKJE V ITALIJI, 2. avgusta. Stefani. V spremstvu grofa Capronija si je Mussolini včeraj popoldne ogledal tovarne letal tipa Caproni. Duce je ostal delj časa v tovarnah, v katerih je obrat v polnem teku. Do podrobnosti si je ogledal nov tip letala, ki je posebno primeren za akrobacije. Ob odhodu iz tovarne so priredili delavci Mussoliniju navdušene manifestacije. Predsednik vlade je nato obiskal še bataljon pehote, garniziran v Predapiu.

Mariborska napoved. Spremenljivo oblačno in vetrovno vreme. Toplota se bo nekoliko dvignila. Včeraj je bila najvišja toplota 20,7, danes najnižja 13,6, opoldne 19,5.

Borza. Curih, 2. avg. Devize: Beograd 9,70, London 18,45, Newyork 440, Milan 22,20, Berlin 175,62.

Novice

Nova Ciril-Metodova šola pri Sv. Treh kraljih

Znano je, da gradi Ciril-Metodova družba svojo tretjo kulturno-prosvetno in narodno obrambno trdnjavo na Kobanskem. Prva je bila zgrajena še med svetovno vojno pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu, druga na Gradišču, tretja pa sedaj pri Sv. Treh kraljih nad Marenbergom, ki je tik pred dograditvijo. Vse te zgradbe pričajo, koliko žrtev in dela posveča naša narodno obrambna organizacija problemom naše severne meje.

Šola pri Sv. Treh kraljih je velike važnosti za kulturni, gospodarski in narodni napredek tamošnjih ljudi. Državna meja je te ljudi ločila od šole pri Sv. Lovrencu, tako da niso imeli po preobratu do l. 1926 nobene šole. Del otrok je hodilo v šolo v oddaljeni Marenberg, drugi del pa kar naprej, preko meje k Sv. Lovrencu.

Šele 26. jan. 1926 je bila na pobudo okrajnega šolskega nadzornika g. Petra Močnika pri Sv. Treh kraljih, v preprosti kmečki hiši posestnika Moserja, po domače Pernata, odprta ambulantna šola. Prvi učitelj je bil g. Alfonz Kopriva, ki pa je bil kmalu premiščen. Kmalu nato se je pokrenila akcija za gradnjo nove šole pri Sv. Primožu, ki bi vključila tudi šolski okoliš pri Sv. Treh kraljih. Ta akcija ni uspela in je bila opuščena. Ambulantna šola pri Sv. Treh kraljih je delovala redno do l. 1932, ko je nastal spor med takratno občino Gornjo Vižingo in lastnikom, ki je šoli odpovedal gostoljubnost. Tako je bila šola na mah brez strehe. V tem času je gradil na drugem koncu, tik pod Sv. Lovrencem novo hišo g. Pernik. Občina je stopila z njim v stik in g. Pernik je kot zaveden človek uvidel potrebo šole in je proti malenkostni najemnini odstopil del hiše šoli.

Tako se je l. 1933. začel pouk v novi stavbi. Na šoli so se stalno menjali učitelji in jih je bilo od l. 1926. do l. 1934. osem. Seveda so bili tudi presledki, ko dalje časa sploh ni bilo pouka. Prvega junija l. 1934. je nastopil službo učitelj Kolar Vilko, ki je vztrajal gori čez štiri leta. V tej dobi se je pri Sv. Treh kraljih marsikaj spremenilo in uredilo, tako da so danes šolske razmere tam urejene in tudi akcija za novo šolo je bila v tem času poživljena.

Glavna skrb je bila, da šola ne bo več ambulantna šola. Res je na tozadnje učiteljeve in nadzornikove vloge l. 1935. banska uprava spremenila ambulantno šolo v šolo vzporednico marenberške šole, tako da je bil zagotovljen stalen pouk.

Istega leta spomladi je bila ustanovljena podružnica Ciril-Metodove družbe, ki je štela 32 članov. Prvi predsednik je bil kmet A d a m, tajnik pa učitelj Kolar. Pod okriljem podružnice se je pričela najprej akcija za ustanovitev javne in mladinske knjižnice, ki je bila še isto leto ustanovljena. Priznati moramo, da je centrala CMD takoj pokazala razumevanje za to šolo in jo izdatno podpirala. Nabavila je novo pohištvo, kupovala šolske potrebščine, bogato podpirala božjnice itd. Podružnica sama je delala pridno in marljivo, prirejala sestanke, veselice, kresovanja itd.

Dece je bilo vedno več, tako da je postala soba pretesna. Tudi učiteljevo stanovanje ni bilo primerno, ker so pod stanovanjem svinjski hlevi.

Radi premajhnih šolskih prostorov je podružnica CMD na pobudo učitelja Kolarja začela misliti na novo šolsko poslopje. V ta namen je predala 14. maja 1936, torej ob 10letnici obstoja šole, gosposdu banu dr. Natlačemu, ob priliki njegovega poseta v Marenbergu obširno resolucijo s prošnjo, da se zgradi na tej važni obmejni postojanki nova šola. Vzporedno s to akcijo pa se je sporazumno z nadzornikom g. Petrom Močnikom pokrenila akcija za popolno osamosvojitve šole. Ta rešitev je prišla l. 1938.

Ker je akcija za gradnjo šole pri banski upravi propadla, je podružnica sprožila novo akcijo in zainteresirala narodno obrambno organizacijo in v prvi vrsti CMD in NO. Akcija se je utemeljila z obširnim narodno obrambnim katastrofom, v katerem se je na podlagi zbranega materiala dokazala potreba po novi šoli. CMD in NO sta zadevo takoj sprejeli in

jo stavili v svoj delovni program. NO v Mariboru je pod vodstvom g. dr. A. Dolarja v ta namen l. 1937. priredila celotombolo v Mariboru. Poudarjati moramo še, da je okrajni šol. nadzornik g. Peter Močnik vsako akcijo podružnice CMD za gradnjo šole podprl in pospešil, tako da je zadeva od l. 1937. naprej šla hitro naprej. Tudi prebivalstvo samo je akcijo podprlo in darovalo precej lesa.

Leta 1938. je bil učitelj Kolar radi boleznih po prošnji premeščen in njegovo

delo je nadaljeval učitelj Riedl Leopold, ki je tudi prvi upravitelj novoosamosvojene šole.

Akcija je dozorela in bila kronana z uspehom l. 1939, ko je CMD začela pod vodstvom g. Robnika graditi novo krasno stavbo, ki bo res prava dika kraja in celega Kobanskega. Do zime je bila stavba pod streho, letos pa jo dovršujejo in bo do novega šolskega leta popolnoma dokončana.

V-ar.

Celje

Toča je v celjskem okraju povzročila 22 milijonov škode

Celjska mestna občina je izvršila komisijski ogled in ugotovila, v katerem pasu je toča uničila poljske posevke. — Celjsko občino je zadelo to neurje v pasu od Levca do Butejevega mostu v smeri proti Ostrožnem in Zg. Hudinji. V krajih Babno, Medlog, Ostrožno Sp. in Zg. Hudinja je oškodovanih 249 posestnikov in 17 najemnikov. Skupna škoda v teh krajih je cenjena na 3.821.000 din. Mestna občina je za prvo silo priskočila na pomoč in bo nabavila pšenico in koruzo in jo bo razdelila med prizadete.

Na okrajnem načelstvu je bila anketa zastopnikov posameznih občin. Po urad-

nih cenitvah je toča napravila v občini Št. Pavel 497.650 din škode, v Vojniku — okolici 486.000 din, v Dramljah 1.740.000 din, v Petrovčah 9.440.900 din, v Grižah 4.400.000 din, v Št. Juriju ob Taboru din 700.000 in v Škofji vasi 1.500.000 din, skupno skoraj 19.000.000 din.

Prebivalstvu je na pomoč priskočila banovina, ki je dala na razpolago 85.000 din. Ta denar so na anketi razdelili med posamezne občine. S tem denarjem bodo naročili pšenico in koruzo. Vse to pa je premalo in je nujno, da tudi višje oblasti pomorejo siromašnemu ljudstvu prizadetih občin.

Specialist na bonboniere, cekine in kolke

Včeraj je celjska policija aretirala nekoga Josipa H., 33 let starega ključavnika čarja iz Maribora. Pri osebnih preiskavi so pri njem našli več šopov ključev in nekaj vlomilskega orodja. Aretirani je v isti noči izvršil vlom v Zrinškovo slaščičarno na Glavnem trgu, kjer je ukradel nekaj bombonier ter v odvetniško pisarno dr. Rakuna na Dečkovem trgu, kjer je odnesel večjo množino kolkov in ne-

kaj gotovine. Vse ukradene stvari so našli še pri njem. Po aretaciji se je tekom dneva ugotovilo, da je aretirani izvršil v isti noči še tretji vlom v pisarno družbe za izdelovanje ognja varnih predmetov na Cankarjevi cesti 10. Tam je ukradel 500 din vreden zlat cekin. Tudi tega so našli še pri njem. Iz Maribora je policija sporočila v Celje, da je aretirani nevaren vlomilec.

c Sestanek upokojenega učiteljstva bo v četrtek, 8. avgusta, pri Vodeniku v Petrovčah. Na pobudo mariborskih tovarišev bodo sklenili na tem sestanku, kdaj se bo vršil skupni sestanek z mariborskimi tovariši.

c Iz celjske statistike. V mesecu juliju je umrlo v Celju skupaj 34 oseb, v bolnišnici 25, v mestu 9. — Tujcev je bilo v mesecu juliju v Celju 1216, med temi 58 inozemcev. Prenočin je bilo 1744. V juniju letos je obiskalo Celje 914, v lanskem juliju pa 1188 tujcev.

c Nesreče. 5 letnemu pos. sinu Leopoldu Krajncu iz Tolstega pri Laškem je stopila krava na nogo in mu jo zlomila. — 25 letni sin pos. Ivan Stojan od Sv. Primoža pri Št. Juriju ob juž. žel. je na cesti padel s kolesa in si zlomil ključnico. — 28 letni delavec Josip Breznik iz Mlače pri Ločah se je pri delu na žagi vseknil v koleno. — Vsi so bili oddani v celjsko bolnišnico.

c Mesto komercialista je izpolniti na Drž. dvorazredni trgovski šoli v Celju. Prednost imajo prosilci, ki so sposobni poučevati tudi stenografijo ali strojepis. Zadevne prošnje, naslovljene na Ministrstvo trgovine in industrije, je predložiti ravnateljstvu šole do 15. avgusta 1940.

c Vojaški nabori bodo 15. t. m. v Braslovčah, 16. in 19. t. m. pa v Celju. Lastniki javnih lokalov ne smejo dan pred naborem in na dan nabora dajati nabornim obveznikom in njih spremljevalcem alkoholnih pijač, tudi ne jabolčnika. Kdor bi to prepoved prekršil, bo strogo kaznovan.

c Gledališki dinar se v obeh celjskih kinih še vedno pobira kljub temu, da je bila gledališka sezona že pred več kot dvema mesecema zaključena. Ker je to pobiranje gledališkega dinarja neupravičeno, se naj takoj ukine.

ODPLAČILO KMETSKIH DOLGOV

Po službenih podatkih PAB je bilo do 1. maja 1940 na račun odplačila kmet-skih dolgov vplačanih vsega 367,4 milijona dinarjev. V letošnjem letu je PAB inkasirala 20,1 milijona dinarjev odplačil.

SKLEPI GLEDE PODPORNOSTI USTANOV

Zastopniki akcijskega odbora stanovskih humanitarnih ustanov za prenos pristojnosti nad temi ustanovami iz trgovskega na socialno ministrstvo, med njimi tudi mnogi iz Ljubljane in Maribora, so intervenirali v Beogradu zaradi znanega pravilnika trgovskega ministrstva iz l. 1938, ko so mu bile te ustanove podrejene. Po tem pravilniku bi se njihovo delovanje precej utesnilo. Akcijski odbor je interveniral. Sedaj je prišlo po dveh letih pogajanj med obema ministrstvom do sporazuma, da se pristojnost za vse stare stanovske humanitarne ustanove prenese na socialno ministrstvo. Glede tega bo ministrstvo na prošnjo zastopnikov v kratkem izdalo poseben pravilnik za nemoteno poslovanje.

SLABA LETINA PŠENICE V BAČKI

Cas žetve pšenice v Bački je minil in pričeli so z mlačvo. Letošnja letina je jako slaba. Povprečno so pridelali na oral 4—6 metrskih stotov, tako da so komaj kriti stroški za seme, žetev, mlačvo itd. Tudi ječmen in rž so utrpeli precej škode pozimi ter je žetev nezadovoljiva, isto je treba reči o vinski letini. Dobra letina pa se obeta v koruzi, konoplji, sladkorni pesi, dinjah, melonah in orehih.

NOVE ODKUPNE CENE ZA LANENO IN RICINUSOVO SEME

Ministrstvo trgovine in industrije je na podlagi uredbe o preskrbovanju industrije semenskega olja s potrebnim semenjem, izdalo odredbo glede višine cen lanenega in ricinusovega semena letošnje žetve. Za laneno seme je določena neto cena din 440.— za 100 kg, a za ricinusovo seme neto cena din 500.— za 100 kg blaga, ki ga proda proizvajalec.

n Svojega brata je hotel ubiti v okolici Velike Kikinde dninar Vaso Kapris, ki se je zaljubil v svojo snaho, čeprav ga je ta odklanjala. Ker s pregovarjanjem ni uspel, je brata iz zasede na poti domov napadel. Ko so priskočili drugi na pomoč, ga je ranil, naka je moral pobegniti.

n Iz ljubosumnosti je pretepel z moliko svojo ženo Angelino posestnik Ljubomir Ognjanović iz Cirikovca pri Požarevu. Ko se je zavedel svojega dejanja, jo odpeljal k zdravniku, v bolnišnici pa je umrla.

n Volčja nadloga dela veliko škodo posestnikom v banjaškem in okoliških okrajih. Oblastva bodo s sodelovanjem lovcev priredila velik lov.

n Pešpolk kraljeve garde v Beogradu je slavil včeraj obletnico dneva ustanovitve v letu 1919.

n Iz meščanskošolske službe. Na meščanskih šolah so napredovali v 7. skup. Anton Kumb v Št. Vidu pri Ljubljani, Danica Gruden-Hudalec v Senovem pri Rajhenburgu, Božidar Cernelč v Trbovljah in Antonija Masten v Ljubljani.

n Radi brezvestne špekulacije je bil po Uredbi o pobijanju draginje obsojen pred sodiščem v Kraljevem bivši narodni poslanec Milko Petrovič-Maretič, ker je protizakonito zvišal najemnino za stanovanje.

n 16 letna Hanka Sabo se je vrgla pod vlak blizu Starega Bečja. Kolesa lokomotive so jo popolnoma razmrvirala. Vzrok samomora je treba iskati v družinskih razmerah.

Varčujte z življenjskimi potrebščinami

V zvezi z uredbo o varčevanju z življenjskimi potrebščinami je minister za trgovino in industrijo dal naslednja navodila:

Določbe čl. 1 uredbe o varčevanju z življenjskimi potrebščinami, določbe, po katerih je v brezmesnih dnevih v sredo, četrtek in v petek prepovedana vsaka prodaja svežega telečjega, govejega in svinjskega mesa na drobno, se ne nanašajo na klanje živine v omenjenih dneh, v kolikor to klanje ne spada pod določbe čl. 3 uredbe, ki prepoveduje klanje telic in junic pod enim letom starosti. Prav tako uredba ne prepoveduje držati v brezmesnih dneh meso v mesarskih in gostinskih obratih zaradi ohrane.

2. V kolikor je v posameznih gostinskih obratih pripravljanje mesa v surovem stanju v petek za soboto potrebno

ali v navadi, se to pripravljanje sme izvršiti v dotičnem obratu, lastnik obrata pa je dolžan to prijaviti pristojni nadzorstveni oblasti. V kolikor je pripravljanje svežega mesa v petkih po omenjenih obratih potrebno, da se meso ohrani v svežem stanju, je to treba celo priporočati dotičnim obratom.

3. Po določbah uredbe o spremembah in dopolnitvah od 2. julija 1940, t. j. uredbe o varčevanju z življenjskimi potrebščinami, je prepovedano v sredo, četrtek in petek servirati jedila s telečjim, govejim in svinjskim mesom po gostinskih obratih. Glede na to je v četrkih prepovedana prodaja zaklanih prašičev in mesa od njih, kakor tudi poraba tega mesa po gostinskih obratih. Zaklane prašiče in njihovo meso je dovoljeno prodajati in uživati v gostinskih obratih edino ob nedeljah.

4. Pod prepoved prodaje in porabe v smislu uredbe o varčevanju z živili, ne spadajo živalski deli, ki se ne smatrajo za meso v ožjem smislu besede. Ker se živalska glava in noge ne morejo smatrati kot meso v omenjenem smislu, je dovoljena njihova prodaja v mesarskih prodajalnah kakor tudi poraba v gostinskih obratih tudi v brezmesnih dneh.

Prodajalci „Večernika“ pozor!

V soboto, 3. avgusta t. l. bo izšla

posebna številka „Večernika“ na 32 straneh. Cena din 1'.

Radi pestre in zanimive vsebine bo gotovo veliko povpraševanje, zato Vas prosimo, da nam javite takoj, koliko izvodov naj Vam pošljemo.

UPRAVA.

Maribor

Kaj bo z italijansko bombažno prejo?

Ob priliki nedavne konference naših in italijanskih tekstilnih industrijcev na Bledu, ki žal ni bila uspešna, se je ugotovilo dejstvo, da še niso izgubljene vse nade za povoljno rešitev perečega problema uvoza italijanskega bombaža. Italijanske službene ustanove pospešeno proučujejo to vprašanje, ki naj bi se kompromisno rešilo v zadovoljstvo obeh strani. Vprašanje uvoza prediva iz Italije v Jugoslavijo je namreč tesno povezano z vprašanjem izvoza našega lesa v Italijo, oziroma, v kolikor bi prenehal uvoz prediva

iz Italije, v toliko bi se zmanjšal seveda tudi naš izvoz lesa v Italijo.

Za sedaj obstajajo obojestranski predlogi, da bi se ustanovil fond od izvoza lesa v Italijo. Iz dohodkov tega fonda bi naše oblasti mogle plačevati razliko v cenah za italijansko predivo. V poučenih krogih trde, da Italijani pristanejo na to, da se les obremeni z določenim procentom, ki pa naj bo minimalen in ki bi omogočil izvoz italijanskega bombažnega prediva v Jugoslavijo.

Zato je pričakovati, da bo prišlo to vprašanje ponovno na dnevni red in da

se bo povoljno rešilo, ker sta enako prizadeti gospodarstvi obeh držav. Z rešitvijo tega vprašanja bi bila vsaj delno rešena tudi sedanja težka kriza naše tekstilne industrije.

NEKAJ BOMBAŽA BO LE PRIŠLO!

Sedaj poročajo iz Beograda, da so italijanske oblasti ukinile prepoved za 3100 bal bombaža, ki je bil blokiran v italijanskih lukah. Med drugimi slovenskimi tvrdkami bo dobila bombaž tudi tovarna Hutter in drug v Mariboru.

Jutri seja predstavnikov slovenskih avtonomnih mest

V mestni posvetovalnici bo jutri ob 10. dopoldne seja Zveze slovenskih avtonomnih mest, v kateri so včlanjena mesta Ljubljana, Maribor, Celje in Ptuj. Župani teh mest bodo s svojimi strokovnimi referenti razpravljali o naslednjem dnevnem redu:

1. zaščita pred napadi iz zraka;
2. vprašanje rezervne prehrane;
3. druga vprašanja, ki so nastala v zvezi z izrednimi razmerami (podpora

vojaškim obvezancem, zvišanje plač in mezd, oprostitev osebja itd.);

4. stališče slovenskih mest v Zvezi mest kraljevine Jugoslavije;

5. podpiranje brezposelnih in pobijanje delomrznosti;

6. ukrepi mest proti beračenju;

7. otroška vzgajališča;

8. emisija komunalnih posojil;

9. sestava mestnih proračunov za leto 1941-42;

10. slučajnosti.

Kakšno vreme bo v nedeljo?

To nedeljo je odvisno posredno od petka in neposredno od sobote. Glede petka pravi staro vremensko pravilo: kakršno vreme v petek, tako v nedeljo. Ta nedelja pa je neposredno odvisna od mlaja, ki bo v soboto zvečer. Če to noč veje

sever, je pričakovati za nedeljo lepo, le h krajevnim nevihtam nagnjeno vreme. Če pa veje že pred in po mlaju jug ali celo jugovzhodnik, tedaj nam ta nedelja ne obeta nič tega, kar si od lepega vremena želimo.

m Policijska naredba za čas naborov. Predstojništvo mestne policije v Mariboru razglasa: Na osnovi zakona o notranji upravi se zaradi preprečenja pijančevanja in izgredov vojaških nabornikov dne 5. 6., 7. in 10. avgusta izdaja tale naredba: V času, ko traja nabor, je imetnikom gostilniških in kavarniških obratov prepovedano vsako točenje in prodajanje alkoholnih pijač nabornikom in njihovim spremljevalcem. Prepovedano je v tem času pod kakršnim koli imenom prodajati nabornikom in njihovim spremljevalcem alkoholne pijače, jih zanje kupovati in nositi. Nabornikom in spremljevalcem ni dovoljeno nositi s seboj alkoholnih pijač. Prestopki te naredbe se bodo kaznovali z globo 10 do 500 din, odnosno ob neplačilu globe v odločenem roku z zaporom od enega do 10 dni ter odvzemom alkoholnih pijač, ki bi jih nosili s seboj rekruti ali njih spremljevalci. Naredba stopi v veljavo 5. avgusta in velja do vstega 10. avgusta.

m V mariborskem gledališču so imeli včeraj intimno slovesnost. Upravnik dr. Brenčič je ob 50 letnici sprejemal čestitke gledališkega osebja, ki mu je izročilo v spomin krasen srebrni lovorjev venec.

m Večer vesele glasbe priredi na splošno željo občinstva Opleševalno društvo v Mariboru v soboto, 3. t. m., od 20.30 dalje v mestnem parku. Vojaška godba, ojačena z nekaterimi civilnimi godbeniki, bo izvajala celo vrsto priljubljenih komadov iz aktualnih operet in zvočnih filmov. Dirigira kapelnik kapetan Jiranek.

m Tekstili, pozor! V nedeljo, 4. t. m., vsi na veliko nogometno tekmo na stadionu SK Železničarja. Nastopi profesionalno moštvo Doctor in drug: Mariborska tekstilna. Vstop prost. Začetek ob 9. dop.

m Študijska knjižnica. S 3. avgustom začne študijska knjižnica zopet izposojati knjige. Izposojalo se bo do 10. septembra po dvakrat na teden: vsako sredo od osmih do pol enih, vsako soboto od osmih do dvanajstih.

m Sprejem na državno učiteljsko v Mariboru. Minister prosvete je odločil, da se v I. letnik lahko vpiše 80 učencev in 40 učenek. S tem je spremenjen prvotni razpis ministrstva, po katerem bi bilo lahko sprejetih le 35 učencev in 35 učenek, in je posebno fantom, ki so primerni za učiteljski poklic, dana možnost, da ta poklic dosežejo. Prošnje za sprejem se vlagajo na ravnateljstvo do 14. avgusta.

m Služba božja za planince bo v nedeljo, 4. avgusta, na sledečih postojankah: na Smolniku ob 9., pri Koči pod Kopo na Pungartu ob 11., na Uršlji gori ob 9., pri Sv. Anehu po blagoslovitvi nove ceste, ki se vrti ob 10.; pri Mariborski koči to nedeljo ne bo službe božje vsled slovesnosti pri Sv. Anehu. Ostale nedelje v avgustu bo služba božja mesto dosedanje pri Pohorskem domu od sedaj dalje pri Mariborski koči. V mariborski frančiškanski cerkvi ob 4.15.

m Tiskarski škrat se je včeraj hudomušno poigral z ljubeznivim Mariborčanom, harfistom in šahistom Franjo Lukešem, ko ga je napravil za „Patka“, dočim vsako ve, da uživa med „Vidmarjevci“ pri-srčen naslov „Tatek“.

m Aktovka z dragocenimi listinami se je našla sinoči pred glavnim kolodvorom. Lastnik jo dobi pri g. inž. Mišku Judežu, Strommayerjeva ulica 10.

m Karambol v Studencih. V sredo popoldne je na križišču Makarjeve in Radvanjske ceste v Studencih trčil v neki osebni avtomobil s svojim kolesom delavec Ivan Kotnik iz Radvanja. Kolesar, ki je padel v velikem loku s kolesom vred ob cesto, je pri padcu zadobil težke notra-

nje poškodbe. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico.

m Poštarski praznik bo to nedeljo na Pohorju. Slovesne otvoritve nove pošte in telefona v Poštarskem domu se bo udeležil tudi poštni direktor g. Stukelj iz Ljubljane.

m Tatvine na frančiškanskem pokopališču so spet na dnevnem redu. Tatovi krajevo predvsem kovinske predmete, ki jih prodajajo kot staro železo.

m Spet nemški balon. Lovski paznik Blaž Toplak je našel v Bukovcih meteorološki balon, ki je bil spuščen iz nemške meteorološke postaje v Lindbergu.

m V levo oko je nekdo ustrelil s slepo municijo 21 letnega Aleksandra Denkoviča. Poškodovanca so takoj prepeljali v bolnišnico. Dogodek se je odigral v betnavskem gozdu.

m Zrtev noža. V nedeljo zvečer je v neki gostilni v Zg. Radvanju v Rožni dolini neki 20 letni delavec z nožem napadel Mihaela Brodnjaka iz Radvanja ter mu zadal 5 nevarnih ran.

Kino

* Grajski kino. Do vključno nedelje „Ples v operi“. Veselje, zabava, smeh. Paul Hörbiger, Theo Lingner, Hans Moser, Helly Finkenzeller.

* Kino Union. Od danes pa do torka „Tarzan in njegov sin“. Velikostne in senzacionalne dogodivščine kralja džungle z Johnny Weissmüllerjem v naslovni vlogi.

* Zvočni kino Pobrežje. 3. in 4. avgusta prekrasni film „Sužnji svobode“ z Warner Baxter.

* Tombola Sokola Pobrežje v nedeljo, 4. avgusta.

Ma' položi dar domu na oltar

Razat!

Naprošamo cenjene
inzerente, da oddajo

Male oglase

za sobotno - posebno
številko „Večernika“
že v petek do pol 19. ure

Razvoj studenške občine v povojni dobi

Razvoj mariborskih predmestnih občin v povojni dobi ni nikjer tako živahen, kakor v občini Studenci pri Mariboru. Že samo število 6200 prebivalcev nam pove, kako ogromen je prirastek, kajti leta 1921 jih je bilo samo 3630. Takoj po vojni leta 1920 smo imeli v Studencih samo 3 trgovine, danes jih imamo 18, gostiln je bilo 12, danes že 28. Tudi splošno obrtništvo se je znatno dvignilo od 15 obrtnikov na 154. Še kot majhna vas je imela že eno tovarno verig, danes pa naštejemo kar 6 raznih tovarn. S porastom prebivalcev so rasle tudi hiše, in sicer od 340 na 715, ki pa so zahtevale tudi ureditev novih ulic. Tako je od 18 ulic poraslo število na 41. Društvenega življenja je bilo v Studencih leta 1920 zelo malo, imeli smo samo dve društvi, danes pa opravlja kulturno in prosvetno

delo že 18. Najstarejše društvo je gasilska četa, ki se je ustanovila leta 1921, ki si je letos postavila in blagoslovila krasen dom. Modernizacija občine pa je zahtevala tudi elektrifikacijo, ki jo je občina izvršila ter so začetkom leta 1926 bile prvič razsvetljene ulice. Ker je studenško prebivalstvo večinoma delavskega stanu, je mestno avtobusno podjetje že pred leti uvedlo reden avtobusni promet, ki se ga delavstvo pridno poslužuje. Do marca meseca letošnjega leta je občina Studenci pripadala pod magdalensko župnijo, aprila pa si je ustanovila samostojno župnijo. V vsej povojni dobi je občina prav pridno delala ter tako nakupila 5 hiš, uredila orožniško postajo in pošto, napravila pralnico Ob izvirkah in pod Obrežno cesto, popravila in razširila ulice, nabavila električno vodno črpalko,

Navodila poselnikom
otvoritve na Pohorju

Mestna avtobusna podjetja sporočajo vsem interesentom iz podeželja iz okolice Murske Sobote, Ljutomerja in Ptuja, da jim je zagotovljena zveza na Pohorje. Vozne karte v eno smer bodo stale din 25.—, cena povratnim voznicam pa je določena 42.— din. V izogib prevelikega navela se priporoča občinstvu, da se pravočasno prijavi za vožnje na Pohorje.

SAMO ENKRATNA DOSTAVA POŠTE
V MARIBORU

Kakor v drugih mestih je pošto ministrstvo odobrilo tudi za Maribor samo enkratno dnevno dostavo poštinih pošilk po pismonoših. Seveda bo ob sobotah dostava pošte dvakrat kakor doslej. Novi red dostave poštinih pošilk stopi že danes v veljavo.

SKUPNI IZLET TURING KLUBA NA
POHORJE

Ob priliki slovesne blagoslovitve in otvoritve nove pohorske avtoceste priredi podružnica Jugoslovanskega turing kluba v Mariboru v nedeljo, 4. avgusta, skupni izlet avtomobilistov in motociklistov do Sv. Aneha. Izleta se udeležijo člani kluba in člani afiliranih klubov, iskreno vabljeni pa so tudi vsi prijatelji kluba in našega turinga. Zbirališče udeležencev izleta je na Trgu svobode v nedeljo, 4. t. m., med 7. in 8. uro. Po 8. uri krene strnjena kolona izletnikov s Trga svobode preko Hoč v Reko, kjer se pridruži koloni v smislu določenega programa slovesne otvoritve. Po slovesni blagoslovitvi in otvoritvi ceste pri Sv. Anehu je predvidena tudi blagoslovitev motornih vozil, ki se bodo udeležila skupnega izleta mariborske podružnice JTK. Avtomobilisti in motociklisti pristočno vabljeni.

5 MILIJONOV DINARJEV ZA ŽRTVE
ELEMENTARNIH KATASTROF

Ministrski svet je na svoji zadnji seji sklenil, dovoliti ministrstvu za poljedelstvo 5 milijonov izrednega kredita za prvo pomoč onim krajem, ki so bili najbolj prizadeti po elementarnih katastrofah, zlasti vsled poplav. Kredit je preba razdeliti na banovine v razmerju prijav oškodovanih poljedelcev, da se ponovno dvignejo posestva, obdela zemlja, nabavi živina in potrebno semenje. Izredna podpora bo razdeljena tako: banovina hrvatska 1.250.000, dravska banovina 500 tisoč, moravska 750.000, vardarska 250 tisoč, vrbaska 1.000.000, zetska 250.000, donavska 500.000, drinska 500.000 din.

DRAVA IN MURA NARAŠČATA

Zaradi pogostega in obilnega deža sta Drava in Mura jako narasli ter na več mestih poplavi večje komplekse zemlje. V zadnjih dveh dnevih je narasla Drava pri Varaždinu za 70 cm, pri Ormožu pa za 78 cm.

10 POSESTNIKOV POGORELO

V vasi Novo Kotlje v občini Jalžabet je izbruhnil katastrofalen požar, ki je 10 posestnikom uničil stanovanjska poslopja ter gospodarska poslopja z vsem orodjem in živino. Večer je požar močno razširil. Gasilec je pri skrajnih naporih uspelo samo požar lokalizirati. Škoda okoli pol milijona dinarjev je zlasti občutna, ker so bili vsi nezavarovani.

n Hudo neurje nad Hrvatskim Zagorjem. Medmurjem in dolnjim Podravjem je napravilo ogromno škode, zlasti po vinogradih. V Dunkovcu je strela ubila 58 letnega kmeta Evačiča. Udarila je v koso, ki jo je nesel na rami.

Zanimivosti

Možje in ženske v okolici Franklina Roosevelta

izven družinskega trusta Rooseveltov je najbolj znan hišni prijatelj njegov namestnik, podpredsednik Garner, politik stare ameriške šole, izvrsten govornik in administrator. Sedemdesetletni sivolas Cordell Hull je najboljša duša Washingtona, zunanji minister in prostovoljec v špansko-ameriški državljanski vojni. Je Rooseveltov največji zaupnik. Dalje je tu Jim Farle, predsednik demokratske stranke, nekdanji izvrsten nogometaš, pravi selfmademan. Mis Perkinsova si je pridobila zaupanje Roosevelta, ko je s spretno roko kot ministrica za dela odstranila spore v kovinski in premogovni

industriji. Državni svetnik Murphs je strasten nasprotnik gangsterjev, aristokratski finančni minister Morgenthau pa velik častilec Mozarta. Prijatelji Roosevelta in stalni akterji v njegovi bližini so še 80letni mornariški tajnik Swanson, 67letni specialist za zunanja vprašanja v

senatu Key Pittmann, 78 letni predsednik senata William Norris, neodvisen republikanec in velik borec proti finančni korupciji.

Roosevelt pozna zelo dobro svojo okolico sivolasih starčkov. Iz nje črpa mnoge nauke za svojo spretno politiko.

Pogled na Eupen, središče k Nem čiji priključene vzhodne Belgije

Prehrana nemškega vojaka

Nemčija je v sedanji vojni na poseben način poskrbela za prehrano vojaštva. V raznih tečajih se vežbajo kuharji za več vrst jedil. Posebno skrb za praktično hrano, ki jo je lažje prevažati. Povrtnina se na poseben način suši in stiska, tako da ima komaj peti, odnosno deseti del svoje prave teže. Spinača in mesni sok sta pretvorjena v nekaj prah. Nemški vojak se hrani z na poseben način prirejenim rižem in krompirjem, mehkim, zelo hranljivim sirom v tubah, z nove vrste klobaso „Pemmikanom“, ki je napravljena iz mesa, suhega sadja, paradižnikov, paprike in začimb. Nemški vojak dobiva tudi posebno pijačo Citrin.

Ujet mohamedanec francoskih kolonialnih čet

Zastarela Kuropatkinova proročanja

Ruski general Kuropatkin, ki je bil premagan v rusko-japonski vojni, je malo pred izbruhom svetovne vojne izdal knjigo, v kateri govori o kasnejših rusko-kitajskih odnosih ter se dotika tudi problema Balkana. V tem pravi med drugim:

»Sporazum med Avstrijo in Rusijo bi moral sloneti na naslednjih osnovah: Rusija in Avstrija bosta spoštovali status quo na Balkanu. Vplivna sfera Rusije se razteza na vzhodni del Balkana do srbsko-bolgarske meje, zahodno od tod spada interesno področje k Avstriji. V vseh sporih glede Balkana morata Rusija in Avstrija delati sporazumno. Zaključek zvez med balkanskimi državami se ne

smatra za nevarnega ne Rusiji ne Avstriji. Ni izključeno, da Avstrija da svojim Slovanom na Balkanu samostojnost, kakor jo imajo Madžari in Nemci. Ko bo prišlo do tega, bo Balkanska zveza prijateljsko razpoložena do Rusije, došlo bo do balkansko-avstrijske zveze. Kakor je Rusiji potreben ključ do Bospora, tako je Avstriji Solun.«

General se je v marsičem zmotil, kakor so pokazali dogodki. Rusija je vprav zaradi avstrijskih spletk na Balkanu zšla v vojno, morala je tudi pasti. Zdaj se obnavljajo dogodki na istem prostoru, toda s povsem drugimi posledicami, kakor jih je predvideval Kuropatkin.

Največja, najglobokejša jezera na svetu

Največje jezero v Evropi je Ladoško, meri 17.660 km², dolgo je 210, široko 130 km. Zdaj leži v celoti na sovjetskem ozemlju. 120 dni v letu ga pokriva led, na najglobljem mestu je 223 m do dna.

Največje jezero Amerike je Gornje jezero (Lake Superior), ki ima 83.000 km² površine. Največja globina znaša 308 m. Tudi to jezero je od decembra do aprila pod ledom.

V Afriki ima prvenstvo Viktorijino jezero, s površino 66.000 km². Nekdanja nemško-angleška meja ga je delila točno na dva dela. Bajkalsko jezero v Sibiriji, ki je po velikosti sedmo na svetu, je globoko 1522 m, ponekod sega celo 1000 m pod morsk gladino, kar predstavlja največjo globinsko depresijo. Je najbolj vodno jezero na svetu.

Mount Everest ima najvišje jezero

sveta. Odkrili so ga šele 1934. Na njegove obale še ni stopila človeška noga. Slikali so ga iz letala. Leži 7400 m visoko.

PET PORODOV — DESET OTROK

Blizu tam, kjer bivajo kanadske petorčice, je dosegel neki moški nenavaden rekord: v kratki dobi se je dvakrat poročil. Njegova prva žena mu je povila trikrat zaporedoma dvojčke. Ko se je ločil od nje se je poročil drugič. Tudi druga žena mu je dvakrat zaporedoma rodila dvojčke. Mister Howe je bil komaj tri leta poročen in že se je vrtelo okrog njega deset otrok.

JEZIK ZA KONJE

K slavnemu nemškemu filologu Viljemu Grimmu je prišel nekoč tuj student, ki se je pritožil, da je že tri leta v Berlinu, pa se ne more naučiti nemščine.

Grimm ga je pokaral, zakaj se bolj ne uči, nakar je student odvrnil:

— Ta vaš jezik je vprav odvratel! Ni za drugo kakor za konje, ti naj se ga uče!

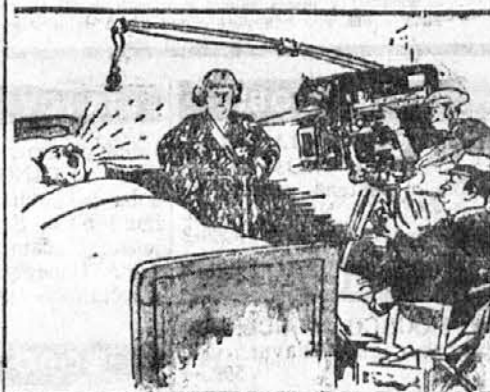
— Zdaj šele razumem, je mirno dejal Grimm, zakaj se ga ne morejo osli naučiti.

»Oporišča na Atlantiku naj bi USA odstopile Angliji za uporabo njene mornarice«, je po pisanju »New York Timesov« dejal ameriški pomorski strokovnjak, major Elliot.

Jamsko naselje so odkrili blizu Szenteva na Madžarskem. Našli so v jami mnogo posod in nakita. Posebno zanimiv je lonec iz gline, okrašen s kljukastim križem. Bivališče spada v dobo 300 let pred Kristom.

Zaradi suma špijonaže so aretirali romunsko pevko Marijo Tanase, ki ji očitajo zveze z dopisnikom »Havasa«.

Z romunskim petrolejem, ki bo izvožen v Nemčijo do kraja meseca, bodo lahko Nemci vzdrževali 6000 letal v polnem pogonu mesec dni, piše »United Press«. Nemčija bo dobivala poslej najmanj 200.000 ton nafte iz Romunije.

— Zdaj bo le moral priznati, da smrči...

Sergiusz Piasecki

★ LJUBLJENEC ZVEZD

61 Roman iz tihotapskega življenja na bivši poljsko-ruski meji

Jezivec je vzel iz zaboja veliko vrečo ter zložil vanjo vse blago. Živci si je brez posebne težave zadel na rame veliko vrečo ter odšel z Jezivcem iz sobe. Ostala sva sama s Sašo. Saša mi ponudi cigareto ter si tudi sam prižge. Živci in Jezivec se kmalu vrmeta.

— Ostanesh čez dan? — vpraša Jezivec.
— V gozdu, — mu odvrne Saša.
— Ali ne boste jedli?
— Vzamemo s seboj. Prinesi jedačo.

Jezivec nam je prinesel velik hlebec in slanino. Živci oboje stlačil v nahrbtnik. Saša pa je potegnil iz žepa steklenico žganjice. Pokimal je gospodarju in dejal:

— Tu imaš! — Potegnil je, otrl grlo steklenice z dlanjo ter ponudil gospodarju. Ko se je ta napil, je ponudil najprej Živicu, ta pa meni. Potem smo dolili vode ter smo še enkrat pili naokoli.

Potem smo odšli iz hiše ter zavili proti gozdu.

Ko se je pričelo daniti, smo že bili v velikem gostem gozdu. Ležimo pod velikim hrastom. Saša je rezal kruh in slanino. Pričeli smo jesti. Potem smo si prižgali cigarete.

— Kaj je sam? — sem vprašal Sašo, misleč Jezivca.

— Žena mu je pobegnila... Podivjal

je, — mi je pojasnil tovariš. Ko smo pokadili, mi je Saša dejal:

— Čez tri ure me zbudi! Če boš zaspan, me zbudi prej!

Oba tovariša sta legla in zaspala. Sedel sem, naslonjen na deblo ter držal v roki naperjen samokres. Razgledaval sem se po gozdu, opazoval speča tovariša, gledal na uro in na svetel samokres. Kar vseč mi je bilo, ker sem varoval speča slavna tihotapca, ki sta mi brez vsakega zadržka zaupala svoji življenji. Razumel sem, da me je Saša izbral za prvo stražo zato, ker je ta najlažja.

Gledam na zapestno uro. Počasi se vrtila kazalca. Po glavi mi rojijo stotere misli... Potem sem se zagledal Saši v obraz. Na čelu ima spet globoko, poševno brazdo. Nekaj hudega se mu mora sanjati!

— Nič, nič... Spi mirno! — si pravim tiho in iskreno.

Naokoli šumi gozd, veselo, zateglo in vzpodbudno ter pozdravlja vzhod sonca...

3.

Sredi septembra. Noči so daljše in temnejše. Jesen je legla na mejo. Vse naokoli je posula z rumenimi in zlatimi preprogami.

Čez mejo smo že devetkrat nesli blago.

Nekajkrat nam je uspelo, da smo se še isto noč vrnili. Stalno tihotapimo saharin, ki nam ga je z vozom pripeljal Jankel Prašivec. Toda zaloga je šla h koncu. Potlej bomo menda tihotapili kaj drugega. Mogoče pa je tudi, da bo Saša odredil nekoliko počitka. Zelo smo se zblížali. Često se sporazumeva brez besed, zgolj s kretinami in pogledi.

Tri dni nismo šli na pot. Nепrestano je deževalo. Dež je popolnoma razmehčal zemljo. Nastalo je nešteto jezer, potočki so se izpremenili v reke. Sinoči je dež nekoliko pojenjal. Vreme se je zasukalo. Vso noč in ves dan je od zapada vlekel močan veter.

Po kosilu je šel Saša z doma. Skozi okno sem videl, kako je šel proti gozdu. Čez dve uri se je vrnil ter nama rekel:

— Danes pojdemo... Treba je zaključiti...

Živci mu je samo prikimal ter igral z menoj dalje karte. Igrala pa sva brez posebnega navdušenja.

Po treh poteh čez mejo mi je dal Saša pet in sedemdeset dolarjev.

— To je tvoj delež, — je kratko dejal.

Po naslednjih treh poteh mi je dal sto dolarjev. Verjetno radi tega, ker nisem več nesel štirideset liber težkega nahrbtnika, ampak petdeset. Ko smo se vrnili z zadnje poti, mi je dal še sto dolarjev. Torej imam dve sto pet in sedemdeset dolarjev. Vprašal sem Sašo, ali mi bo treba kaj plačati možakarju, pri katerem smo ves čas jedli in spali. On pa mi je rekel:

— To ni tvoja stvar! Prepusti to meni!

Ko se je zmračilo, smo krenili na pot.

Veter se je zasukal ter je sedaj vlekel od vzhoda. Iz zaoblakov je pokukalo nekaj jasnega neba. Slednjič smo dospeli do gozda. Tu je bila hoja lažja, toda mnogo temnejše je bilo. Mesec je jedva ponekod vdiral skozi goste krošnje.

Čez mejo izbiramo vsakokrat drugo pot. Smer je sicer ista, vendar pa se krademo tik čez mejo na različnih mestih. Precej za mejo pa hodimo skoraj vedno ista pota.

Dvanajstkrat smo že bili čez mejo. Včeraj mi je dal Saša za zadnje tri poti stopdeset dolarjev. Precej je, toda vsakokrat sem nesel sedemdeset liber težak nahrbtnik. Sedaj imam že štiristo petindvajset dolarjev... Kapital, ki ni od muhi.

Zavedam se, da sem v tem času, kar sem ob meji, postal nenavadno močan. Sedaj laže nesem sedemdeset liber težak nahrbtnik kot na prvi poti čez mejo trideset liber težkega. In najtežje poti zmorem s toliko lahkoto kot bi bile navadni sprehodi.

Ko smo se zadnjič vračali čez mejo, naju je vodil Saša po popolnoma novi, krožni poti. Poslej se na daleč izogibamo kraju, kjer smo se srečali z zelenimi. Za nekaj kilometrov je pot sicer daljša, toda varnejša in zanesljivejša. Tu ni močvirij in mahovja, ampak vse naokoli sami gozdovi. Toda, glej, ob povratku, smo opazili v gozdu tik za mejo stražnico. Saša se je prikradel k njej. Šla sva za njim. Orožje smo imeli v rokah.

(Dalje.)

Kultura

„Mladi Prekmurec“ je zaključil IV. letnik

Izšla je dvojna, zaključna številka »Mladega Prekmurca«, revije mlade in napredne prekmurske generacije. Tudi ta številka dokazuje življenjsko sposobnost mlade revije, ki zbira okrog sebe vedno širši krog sodelavcev. Prihajajo posebno najmlajši, ki si pripravljajo pot v slovensko književnost in tudi za javno udejstvovanje.

Številka je precej pestra. Sidika Pörš je prispevala daljšo razpravo »Sezonsko izseljevanje v Prekmurju«, Pajlin ljubezensko liriko »Pomladi pet prešlo je«, Dina črtico »Jaka«, Zanimivo polemiko o vprašanju prekmurskega narečja v tisku in drugih vprašanjih, ki so s tem v zvezi, predstavljajo članki Ferda Godine »Iz pisma urednika« in I. Vrhovca »Zopet na križišču«. Prvi Godinov članek govori o spremembi pri »Novinah«, ki jih urejujejo sedaj mlajši duhovniki in o knjižni slovenščini v njih. Med drugim pravi: »Vsekakor bodo ti ljudje hodili po isti idejni poti kot Kleki; vendar je pričakovati od njih širšega gledanja na socialno, politično in kulturno dogajanje. Ker nas je stisnjenih mnogo na tej lepi zemlji, zato moramo biti še bolj obzirni drug do drugega. Sovraštvo rodi sovraštvo. Če stopamo k lepši bodočnosti v prvih ali zadnjih vrstah, to ni važno. Če pa zavlačujemo naš nujni razvoj, smo krivi za ljudstvo ne samo pred zgodovino, temveč tudi pred bližnjo bodočnostjo.«

Marika Kardoš je priobčila pesem »Nekoč«, Z. Z. R. poročilo o delovnem taboru akademikov CMD »Tabor na Kamovcih«, Boris Igor prozo »Gospod Ema-

nuel.« Vranove »Misli o kritiku in kritiki« so naperjene zoper oni tip kritika, ki mu ni toliko do tega, da skuša dajati umetnino kot tako, ampak jo hoče prikriti svojim načelom in vtisniti v svoje, že v naprej pripravljene rubrike, ne da bi se ji približal s spoštlivostjo in se ji predal z voljnostjo ter poslušal, kaj mu govori in kako. France Bukvič, ljudski pisatelj v narečju, objavlja še nezaključen opis in »obred« »Borovega gostilvanja«, ki je prišlo v navado pri nekaterih evangeličanskih farah z redkimi svatbami. Pesmi sta prispevala še Erna Muserjeva (»Prekmurska pesem«) in Fred Kališ (»Veselo pisemce«). Na koncu so še zanimivi »Zapiski« o Madžarski in revizionizmu, o raznih informatorjih, ki so pri raznih bežnih ekskurzijah odkrili v Prekmurju nov kontinent (»Ganljiv sprejem in dobra zakuska«) itd. —

Revijo urejuje Ivan Šiftar. Prihodnja dvojna številka bo izšla 1. oktobra.

čr.

STRELA ZAŽGALA DOMAČIJO

V Mirni vasi pri Trebelnem je strela presenetila družino posestnika Franca Pungačarja, ko so bili baš zbrani pri kosilu. Udarila je skozi okno ter močno opekla gospodarja, ki si je pri padcu polomil več reber, tako da je moral v bolnišnico. S slamo krita hiša in gospodarska poslopja so pogorela do tal, s težavo so rešili le živino. Škoda znaša okrog 80.000 din.

Sport

Dr. Juvan pokrovitelj tezenskih dirk

Zupan mesta Maribora dr. Alojzij Juvan je izvolil prevzeti častno pokroviteljstvo nad kasaškimi dirkami in »concours hippique-om«, dne 15. in 18. avgusta na Tez-nem pri Mariboru. Ker bo v okviru te pri-

reditve tudi napeta borba za jugoslovanski kasaški derby, za kar je prispevala država nagrado 20.000 din, raste zanimanje zanjo od dneva v dan.

ATLETSKO PRVENSTVO SAZ

SAZ bo priredila v soboto in nedeljo v Ljubljani atletske prvenstvo poedincev, ki ne bo važno le radi tega, da se določijo novi prvaki, nego predvsem zato, da se najdejo trenutno najsposobnejši, da zastopajo slovensko atletiko na troboju mest Ljubljana—Zagreb—Beograd, ki bo letos v Beogradu. Na nedeljskem meetingu bodo precej številno zastopani tudi mariborski klubi ter smatrajo prireditelji nekatere mariborske atlete, kakor Lužnika, Smerdela, Zorka itd., za favorite v svojih disciplinah.

MOTORNE DIRKE NA GORJANCIH

Motoklub »Ilirija«, sekcija Novo mesto, priredi na praznik 15. avgusta, motorne dirke na Gorjancih pri Novem mestu. Dirke same bodo nudile lep sportni užitek, obenem pa bodo imeli obiskovalci ugodno priložnost spoznati prijazno Novo mesto in občudovati lepe, žal premalo znane Gorjance. Sportnikom in izletnikom toplo priporočamo obisk motornih dirk na Gorjancih in istočasno obisk naši gostoljubni dolenski metropoli. Podrobnejše podatke daje interesantom Tujskoprometna zveza »Putnik«, Maribor, Trg svobode-Grad.

s Prvenstveno tekmovanje na področju MNP, izvzemši slovensko nogometno ligo, ki bo odigrala prvo kolo tekem že 1. septembra, se bo pričelo 15. septembra.

s Prvo odločilno kvalifikacijsko tekmo za vstop v hrvatsko ligo med Orientom (Sušak) in Železničarjem (Zagreb) na Sušaku bo sodil g. Vebler iz Celja, za namestnika je določen Ljubljčan g. Macoratti.

s BSK in Jugoslavija bosta odigrala v nedeljo prijateljsko tekmo.

s Punčec je tudi v revanšni ekshibicijski igri v Osijeku premagal Pallado v dveh setih 6:2, 6:2.

s Madžarska nogometna zveza je določila svoje mednarodne termine. 29. sept. bo imela v gosteh jugoslovansko enajstotico, 6. okt. Nemčijo, 1. in 8. dec. pa bodo na tujih tleh nastopili proti Italijanom in Špancem.

Drobne novice

SMRTNA NESREČA NA ŽELEZNICI

Na postaji Devica Marija v Polju je izstopil kmetijski delavec Josip Fabjan iz Gornjega potoka pri Kočevju na napačni strani iz vlaka, da bi hitreje prišel preko postajnih tirov. V tem hipu je pridrvel brzi vlak ter ga treščil v vagon osebne-ga, tako da si je razbil lobanjo in je na mestu obležal mrtev.

n Poštne takse za pošiljke v češko-moravski protektorat bodo po odloku ministrstva za pošto, telegraf in telefon izenačene s taksami za inozemstvo vobče.

n Na številnih avtobusnih progah v Dalmaciji je ustavljen promet radi pomanjkanja avtomobilskih gum. Ker je železniško omrežje v Dalmaciji jako redko, se ustavev prometa jako čuti tudi v gospodarstvu.

n Mater je pretepel in se obesil 18 letni Bela Šabik v ubotici, ker mu je zvečer, ko se je vinjen vrnil, očitala pisanstvo.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par. najmanjša pristojbina za te oglase je din 10.—. Družbe, predkladi, doplačovanja in žemtovanski oglasi din 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglase je din 15.—. Debelo tiskane besede se računajo dvojno. Oglasni davek za enkratno objavo znaša din 2.—. Znaša za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma za je vpslati v pismu skupaj z naročilom ali pa po poštni položnici na čekovni račun št. 11.409. — Za vse pismene odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znamka za 3 dila.

SLUŽBO DOBI

PRODAJALKA ALI PRAKTIKANTINJA

prikladna in poštena, se sprejme v slaščičarno. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 5969-2

VAJENCI-(KE)

NATAKARICO — UČENKO sprejemem takoj. Glavni trg 3, Lisljak. 5993-4

STANOVANJE ODDA

Lepo SONČNO TRISOBNOSTANOVANJE v novi hiši. Slovenska ulica 37, se takoj odda. Vprašati Gospojna 13. 5982-5

STANOVANJE ZASTONJ dam državnemu uslužbencu ali upokojencu, ki je zmožen kmetijskega dela in samostojno voditi gospodarstvo. Zraven ima še mnogo drugih ugodnosti. Informacije: Tyrševa ul. 6, Fidler. 5992-5

Takoj se odda SOBA IN KUHINJA klet, drvarnica in vrt. Studenci, Kralja Petra 173. 6027-5

Popolnoma novo renovirano STANOVANJE vel. soba in kuhinja z vso opremo, električna luč, se ta koj odda. Zrinjskega ulica 12, Studenci. 6022-5

LEPO STANOVANJE 3 sobe, soba za služkinjo, kopalnica in druge pritlikline, se odda v sredini mesta. Poizve se v trgovini na Aleksandrovi cesti 26. 6018-5

STANOVANJE soba in kuhinja, 140 din mesečno, se odda mirni stranki. Studenci, Jurčičeva 20. 5994-5

Oddam s 15. avgustom separ. OPREMLJENO SOBO Sodna ul. 26, prtlj., leva. 6025-8

STANOVANJE IŠČE

Iščem v centru mesta STANOVANJE soba in kuhinja, soba mora imeti 5x6. Sem drž. upokojenec. Plačam pol leta v naprej. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Pol leta«. 5746-6

SOBO ODDA

Lepo OPREMLJENO SOBO s kopalnico, ev. tudi s fino hrano oddam ali vsako posamezno. Kneza Koclja 2. 5962-8

Odda se velika PRAZNA SOBA z balkonom v Einspielerjevi ul. 42, nasproti novih carinskih skladišč. 5995-8

OBRT - TRGOVINA

»KERAMIKA«

Hišni posestniki in najemniki, pregledajte Vaše peči in štedilnike, predno nastopi zima. Vsa pečarska in keramična dela izvršuje solidno in poceni Anton Rajšp. Maribor, Orožnova 6, kjer si lahko ogledate veliko zalogo. Prvo vrstne ploščice ter peči. — Stavbeniki in pečarji popust. 5212-13

Spomnite se CMDI

RDEČO ALI INKARNATNO DETELJO

in repno seme za jesensko setev je dobili pri Kmetijski družbi, Meljska c. 12. 5858-13

GONILNI JERMENI ZA POGON MLATILNIC se dobijo pri IVANU KRAVOSU Maribor, Aleksandrova cesta. Telefon 22-57. 5696-13

SPECERIJSKA TRGOVINA z večjim krogom odjemalcev v centru Celja se ugodno prodaja. Naslov v poslovalnici »Večernika« v Celju. 6033-13

POSEST

PARCELA ca. 800 m² na prodaj. Trgovina Lobjnik, Nova vas. 5987-11

HIŠA S 3 STANOVANJI se prodaja v bližini kolodvora Tezno. Vprašati: Pujska cesta 31. 6005-11

STROJI

PISALNI STROJ rabljen kupim. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 6032-14

POUK

ITALIJANŠČINA NEMŠČINA, FRANCOŠČINA po haki, hitri metodi. Individualen pouk. Zajemčen uspeh Gregorčičeva 3, prtlj., desno (nasproti realke). 5861-21

Oglašujte!

RAZNO

SAKO za natakarija ali godbenika, dobro blago, prodam. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 6016-28

NOVO!

VAHAN MINAHORJAN:

NOVO!

Narodi Sovjetskog Saveza

6-75, PO POSTI 9— DIN

DOBITE V KNJIGARNI TISKOVNE ZADRUŽE - MARIBOR ALEKSANDROVA C. 13

VOZILA

Kupim DOBER MOTOR 4—6 ks. na surovo olje znamke »Moravija«. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Motor«. 5921-22

V Mariboru ima največji uspeh »Večernikov« oglas!

Potrj od neizmerne žalosti, naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je moja iskreno ljubljena soproga, mama, stara mama, teta, tašča, gospa

Marija Cujnik roj. Uršič

soproga industrijskega obratovodja v pok.

dne 1. avgusta 1940, ob 1/212. uri, previdena s tolažili sv. vere, v 68. letu starosti izdihnila svojo blago dušo.

Pogreb blagopokojnice bo v soboto, 3. avgusta, ob 1/217. uri iz mrtvašnice na Pobrežju na magdalensko pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek, 5. avgusta, ob 7. uri zjutraj v magdalenski cerkvi.

Maribor, Slov. Bistrica, Sv. Jakob v Slov. gor., Beograd, 2. avg. 1940.

Žaluječi:

Franjo Cujnik, industrijski obratovodja v pokoju, soprog; Vilko, Jelica dr. Muhičeva, Mirko, šol. upravitelj, Marinka, uradnica, otroci; dr. Franjo Muhič, sodni starešina, zet; Majda Cujnik, snaha; Uršičevi; Franjo, stud. med., Mirko, Zoran Cujnik, Miran, Lija, Entek Muhič, vnuki in vnukinje.